

အမျိုးသားကျန်းမာရေးအာမခံစနစ် ပေါ်ပေါက်လာရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ထားရှိမှုများ၊

ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သုံးသပ်ခြင်းအစည်းအဝေးတွင်

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမြင့်ထွေး ပြောကြားခဲ့သည့် အဖွင့်အမှာစကား

ရုံးအမှတ်(၄)၊ နေပြည်တော်

(၂၀၂၀) ပြည့်နှစ်၊ ဇွန်လ (၂)ရက်

ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ နိုင်ငံ၏အခြေအနေအရပ်ရပ်နှင့် သင့်တော်ကိုက်ညီသည့် အမျိုးသား ကျန်းမာရေးအာမခံစနစ်ကောင်းတစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်လာရေးကို ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ အမျိုးသားကျန်းမာရေးအာမခံစနစ်တစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာရေးအတွက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့်အချက်များဖြစ်တဲ့ လက်ရှိကျန်းမာရေးစနစ်၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နိုင်မှု အခြေအနေ၊ အထူးသဖြင့် ဆေးရုံများတွင် ကုသမှုပေးနေတဲ့ အခြေအနေအဆင့်အတန်း၊ နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး၊ ငွေကြေး ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေနှင့် ဦးတည်ချက်လားရာနှင့် ပြည်သူများ၏ ကျန်းမာ ရေးစောင့်ရှောက်မှုရယူခြင်းအပေါ် ခံယူချက်၊ နားလည်မှု၊ အဆင့်အတန်း၊ အတိုင်းအတာနှင့် နိုင်ငံအတွင်း လက်ရှိဖြစ်ပွားလျက်ရှိသော ရောဂါအမျိုးအစားများ၊ ဖြစ်ပွားမှုပမာဏနှင့် အနာဂတ် တွင် ဖြစ်ပွားနိုင်မှုအလားအလာ အခြေအနေများကို ထည့်သွင်းလေ့လာသုံးသပ်ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။

ကျန်းမာရေးအာမခံစနစ်ပေါ်ပေါက်ရန် ဆောင်ရွက်တဲ့အခါ တစ်ပြိုင်နက်တည်း ကုသရေး လုပ်ငန်းများကိုသာမက ရောဂါဖြစ်ပွားမှုများ ကျဆင်းစေရန် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းများကို အလေးထား ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ယခုအချိန်မှာ လူဦးရေတိုးပွားလာခြင်း၊ ရောဂါအသစ်အဆန်းများပေါ်ပေါက် ဖြစ်ပွားလာ ခြင်း၊ ကျန်းမာရေးနှင့်မညီညွတ်သော နေထိုင်စားသောက်မှုပုံစံများကြောင့် မကူးစက်တက်သော ရောဂါများဖြစ်ပွားမှု ပိုမိုများပြားလာခြင်း၊ ခေတ်မီဆန်းပြားသည့် ဆေးကုသရေးနည်းစနစ် (Treatment sophistication) များနှင့် အဆင့်မြင့် ခေတ်ပေါ်ဓါတ်ခွဲစစ်ဆေးသည့် ရောဂါရှာဖွေရေး စက်ပစ္စည်းကိရိယာ (Laboratory sophistication and diagnostic capabilities) များ ပေါ် ပေါက်လာခြင်းကြောင့် ဆေးကုသရာ၌ ငွေကြေးကုန်ကျမှု ပိုမိုများပြားလာခြင်း၊ ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါး (Anti-microbial resistance) သည့်ရောဂါများ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းစသည့် အမျိုးမျိုးသော

အကြောင်းအရာများကြောင့် နိုင်ငံတော်မှ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ကုန်ကျစရိတ်အားလုံးကို စိုက်ထုတ်ကျခံရန် အလွန်ခက်ခဲလာပါတယ်။

ကျန်းမာရေးအာမခံစနစ်ကောင်းတစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်လာရန်မှာ ချက်ချင်းဆောင်ရွက်ရတဲ့ ကိစ္စရပ်မျိုးမဟုတ်ဘဲ အချိန်ယူဆောင်ရွက်ရတဲ့ကိစ္စဖြစ်တာကို ကမ္ဘာအရပ်ရပ်ရှိ နိုင်ငံများမှ ကျန်းမာရေးအာမခံစနစ်များကို လေ့လာကာသိရှိနိုင်ပါတယ်။

ဒီအချက်တွေဟာ အကောင်အထည်ဖော်တဲ့ အမျိုးသားကျန်းမာရေးအာမခံစနစ်နဲ့ ပုံသဏ္ဌာန် ကို ထပ်ဟပ်ပုံဖော် လွှမ်းမိုးမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများမှာ ဆောင်ရွက်နေတဲ့ ကျန်းမာရေး အာမခံစနစ်အသီးသီးကို လေ့လာမှာဖြစ်ပြီး၊ ဖွံ့ဖြိုးပြီးချမ်းသာကြွယ်ဝတဲ့ နိုင်ငံကြီးများမှာ ဆောင်ရွက်နေတဲ့စနစ်ဖြင့် ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ ဆောင်ရွက်တဲ့အခါ အံ့ဝင်ခွင်ကျ မဖြစ်နိုင်တာကို သတိပြုရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျန်းမာရေးအာမခံစနစ်တွင် တစ်ဦးချင်းစီမှ ကိုယ်ကျိုးအတွက် စနစ်ကိုအလွဲသုံးစားပြု လုပ်လာတဲ့ အခြေအနေများကိုလည်း ကြိုတင်မျှော်မှန်းစဉ်းစားပြီး ကာကွယ်ဟန့်တားရေးအစီအမံ များကို ချမှတ်ထားရန်လိုအပ်ပါတယ်။

မိမိတို့နိုင်ငံတွင် ၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် လွတ်လပ်ရေးရခဲ့ချိန်မှစ၍ ယခုအချိန်ထိ ကျန်းမာရေး အာမခံစနစ်ပေါ်ပေါက်လာရေးကို မလုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့ပါကြောင်း၊ မိမိအနေဖြင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ် ကတည်းက ဤကိစ္စကို သိရှိခဲ့ပြီး ချက်ချင်းအကောင်အထည်ဖော်ရန် လိုအပ်ချက်များစွာ ရှိနေ သည်ကိုလည်း ဂရုပြုမိခဲ့ပါတယ်။

လက်ရှိလူမှုဖူလုံရေးစနစ်နှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေရန် မည်သို့ဆောင်ရွက်သင့်သည်၊ အမျိုးသားကျန်းမာရေးအာမခံစနစ် တစ်ခုလုံးကို အစမှစတင်ဆောင်ရွက်မည့်အစား လက်ရှိ လူမှုဖူလုံရေးစနစ်ကိုသာ ပြုပြင်မွမ်းမံပြီး တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ရန် သင့်/မသင့် စသည့်အချက်များ ကိုလည်း မိမိတို့သေချာစွာ စဉ်းစားသုံးသပ်ရမည် ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်တစ်ချက်က နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ (၃၆၇) တွင် "နိုင်ငံသားတိုင်း သည် နိုင်ငံတော်က ချမှတ်ထားသော ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒနှင့်အညီ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကို ခံယူခွင့် ရှိသည်" ဟု အထင်အရှား ပြဌာန်းထားတာ တွေ့ရပါတယ်။

၅-၆-၂၀၁၇ ရက်နေ့တွင် ရေကြည်မြို့နယ်၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာ စံရွှေဝင်းက "လူတိုင်းလက်လှမ်းမီသည့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများ (Universal Health Coverage) ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများ အပါအဝင် နိုင်ငံသားတိုင်း ထိရောက်သည့် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများ အချိန်မီရရှိစေရေး၊ ယင်းကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် လိုအပ်တဲ့ ရန်ပုံငွေများ လုံလောက်စွာ ရရှိနိုင်ရေးအတွက် ကဏ္ဍပေါင်းစုံ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်တဲ့ အမျိုးသားကျန်းမာရေး အာမခံစနစ် (National Health Insurance System) တည်ထောင်ဆောင်ရွက်သွားရန် နိုင်ငံတော်အစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်းအဆိုကို တင်သွင်းခဲ့ပြီး ပြည်သူ့လွှတ်တော်က အဆိုကိုအတည်ပြုခဲ့ပါတယ်။

ယင်းအဆိုနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် (၁၅)ဦး၏ ဆွေးနွေးချက်များကိုလည်း ကျွန်တော်တို့အနေဖြင့် အသေးစိတ်သုံးသပ်ရန် လိုအပ်ပါတယ်။

ယူကေနိုင်ငံတွင် အစိုးရမှ အပြည့်အဝထောက်ပံ့ပေးသောစနစ် ဖြစ်သည့် National Health Service (NHS) သည် အလွန်ကောင်းသော စနစ်တစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ ယင်းစနစ်ကိုကို ၁၉၄၈ ခုနှစ်ကတည်းက စတင်တည်ထောင်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ အခွန်အကောက်အမျိုးမျိုးမှရရှိသော ဘဏ္ဍာငွေဖြင့် အဓိကထောက်ပံ့ပေးနေတာကို တွေ့ရှိရပါတယ်။

ရေကြည်မြို့နယ်၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာစံရွှေဝင်း တင်သွင်းသည့် အဆိုသည် ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံအတွက် အလွန်အကျိုးရှိသဖြင့် အမြန်ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ဖို့လိုပါတယ်။

အမျိုးသားကျန်းမာရေးအာမခံစနစ် အကောင်အထည်ဖော်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မိမိတို့ဆေးရုံများ၏ ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်သော အသင့်အနေအထားရှိ/မရှိ အခြေအနေကိုလည်း ဘက်စုံထောင့်စုံမှ အသေးစိတ်သုံးသပ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍတွင် ရန်ပုံငွေပိုမိုထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန်အတွက် အခွန်အကောက်စနစ်ကို ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာရန် ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်နေပါတယ်။

ယူကေနိုင်ငံတွင် ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် National Health Service Act ကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါတယ်။ ယူကေနိုင်ငံတွင် Department of Health and Social Care အတွက် ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေသည် ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် (၁၉၇.၄) ဘီလီယံပေါင်၊ GDP ၏ (၉.၆%)၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် (၂၁၄.၄) ဘီလီယံပေါင်၊ GDP ၏ (၁၀%) ရရှိခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ နိုင်ငံတော်အစိုးရက ကျန်းမာရေးအသုံးစရိတ်ရန်ပုံငွေ (budget) များကို ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ခုနှစ်မှစ၍ နှစ်စဉ်တိုးမြှင့်ခဲ့သေးခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၁၉-၂၀၂၀ ခု၊ ဘဏ္ဍာနှစ်မှာ (၁,၁၁၈.၅)ဘီလီယံကျပ် (အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၇၉၀)သန်းခန့်) ရရှိခဲ့ပါတယ်။

ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် အမျိုးသားကျန်းမာရေးအာမခံစနစ်ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်တဲ့အခါ လူတိုင်းလက်လှမ်းမီလွှမ်းခြုံနိုင်သည့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများ ရရှိစေရန် အခြေခံအကျဆုံးသော ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများကို အပြည့်အဝရရှိစေရန် ပထမ အဆင့်အနေဖြင့် လုပ်ဆောင်နေပါတယ်။

အခြားသော ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများဖြစ်သည့် ခွဲစိတ်ကုသခြင်း၊ ဓါတ်ရောင် ခြည်ဖြင့်ကုသခြင်း၊ ခေတ်ပေါ်ဓါတ်မှန်ရိုက်ခြင်း၊ ခေတ်ပေါ်နည်းစနစ်များဖြင့် ရောဂါရှာဖွေခြင်း၊ ဈေးကြီးသော နောက်ဆုံးပေါ်ဆေးဝါးများဖြင့် ကုသခြင်း၊ ကိုယ်အင်္ဂါအစားထိုးကုသခြင်းများကို မည်သည့်ရန်ပုံငွေဖြင့် ကျခံမည်ကိုလည်း စဉ်းစားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ပြည်သူများရဲ့ ဆေးကုသမှုအပိုင်းအပေါ် ခံယူချက်၊ နားလည်မှုအဆင့်တို့ကိုလည်း လေ့လာ သုံးသပ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါတွေဟာ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် ဘဏ္ဍာငွေအထောက် အပံ့ပေး မည့် အစီအမံ (Health Care Financing) နှင့် အမျိုးသားကျန်းမာရေးအာမခံဥပဒေများရှိမှသာ ဖြေရှင်းနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဝန်ကြီးဌာနတွင် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာငွေအထောက်အပံ့ပေးမည့် အစီအမံ (Health Care Financing) နှင့်ပတ်သက်၍ ကျွမ်းကျင်မှုပိုင်းဆိုင်ရာ အကြံပေးအဖွဲ့တစ်ခု ကို ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်သွားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်တစ်ချက်က အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၏ ရွေးကောက်ပွဲကြေညာစာတမ်း (NLD Manifesto) မှာလည်းပါပါတယ်။ "နိုင်ငံတော်မှ ကျန်းမာရေးဘဏ္ဍာငွေ (budget) များကို တိုးမြှင့် သုံးစွဲ၍ ပြည်သူများကျန်းမာရေးအတွက် ဆေးကုသစရိတ်များကို လျှော့ချနိုင်ရန်ဆောင်ရွက် ပါမည်" ဟုလည်းကောင်း၊ "ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုတွေကို လူထုထံသို့ လွယ်လွယ်ကူကူ ရောက်ရှိ လက်ခံရယူနိုင်သည်အထိ ဆောင်ရွက်ရန်" ဟုလည်းကောင်း ပါရှိပါတယ်။

ဤစနစ်ကို စဉ်းစားတဲ့တစ်ချိန်တည်းမှာ ဝန်ကြီးဌာနမှာ supply chain management နှင့် ပတ်သတ်ပြီး ဘဏ္ဍာငွေတွေကို အလေအလွင့်မရှိအောင် သေချာဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးသားကျန်းမာရေးအာမခံစနစ် တည်ထောင်အကောင်အထည်ဖော်မည်ဆိုပါက ကနဦး ရှေ့ပြေးစီမံချက်တစ်ခုကို စမ်းသပ်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ စနစ်ဖြင့် ချဉ်းကပ် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ စနစ်တစ်ခုလုံးကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း (System approach, system thinking) များပြုလုပ်၍ ဘက်စုံထောင့်စုံမှ ရှုမြင်သုံးသပ်ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

ယခုမိမိတို့ ပုံဖော်မည့် အမျိုးသားကျန်းမာရေးအာမခံစနစ်သည် အလွန်အရေးကြီးသဖြင့် ယနေ့အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်လာကြသူများအနေဖြင့်လည်း မိမိတို့၏ ထင်မြင်ချက်များကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဆွေးနွေးသုံးသပ် အကြံပြုစေလိုပါတယ်။

အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အခမ်းအနားတက်ရောက်သူများစာရင်း -

- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန၊ ဒုတိယဝန်ကြီး၊
- အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်၊
- ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်(ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရုံး)

- ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်
- ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးတက္ကသိုလ် ပါမောက္ခချုပ်
- ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ
- ညွှန်ကြားရေးမှူးများ
- ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးများ
- ကထိကများ

(ဤမိန့်ခွန်းသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ လက်ရေးမူမှ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။)